

*Granskning av
årsredovisning
2015*

Kinda kommun

Anita Agefjäll
Velid Jahic
Alexander Arbman

April 2016

Innehållsförteckning

2.1.	Bakgrund	3
2.2.	Revisionsfråga och metod	3
2.3.	Revisionskriterier	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	6
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	6
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	6
3.1.1.2.	Investeringsredovisning	7
3.1.1.3.	Driftredovisning	7
3.1.2.	Balanskrav	8
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	9
3.1.3.1.	Finansiella mål	9
3.1.3.2.	Mål för verksamheten	9
3.1.4.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag	10
3.2.	Rättvisande räkenskaper	10
3.2.1.	Resultaträkning	10
3.2.2.	Balansräkning	11
3.2.3.	Kassaflödesanalys	12
3.2.4.	Sammanställd redovisning	12
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	12

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b).

I årsredovisningen görs en avstämning av de finansiella mål som fastställts i budget 2015.

I årsredovisningens förvaltningsberättelse redovisas en övergripande målavstämning gällande verksamhetsmålen för de strategiska områdena *Kommunikation/Infrastruktur, Näringsliv, Samverkan, Kompetens, Hållbar utveckling, Marknadsföring* och *Kultur*.

Avstämningen har skett både i text och i tabellformat. I texten framgår att bäst resultat för samtliga av kommunens nämnder finns inom området *Näringsliv*.

Utöver den övergripande redovisningen framgår även i detalj mål och måluppfyllelse i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som mycket god.

Vi bedömer utifrån årsredovisningens återrapportering verksamhetsmålen uppfyllelse som svag.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Sedan föregående år har kommunen anpassat sig till följande normgivning:

- RKR:s rekommendation nr 11.4 gällande komponentavskrivningar. Anpassningen som gäller uppdelning av anläggningstillgångar i komponenter har dock inte skett fullt ut, då dels en del av de äldre anläggningstillgångarna inte indelats, dels att allt inom va-verksamheten ännu inte delats in i komponenter.

Med anledning av anpassningen har inte siffror för jämförelseändamål omräknats.

Kommunen avviker från god redovisningssed avseende värderingsfrågor enligt följande:

- RKR:s rekommendation nummer 11.4, där endast de nya komponenterna på VA-sidan komponentredovisats. Avvikelsen redovisas öppet i årsredovisningens avsnitt "Redovisningsprinciper".

- RKR:s rekommendation nummer 11.4, där endast de nya komponenterna på VA-sidan komponentredovisats. Avvikelsen redovisas öppet i årsredovisningens avsnitt "Redovisningsprinciper".

Kommunen avviker i väsentlig mening från god redovisningssed vad beträffar tilläggsupplysningar enligt följande:

- RKR:s rekommendation nummer 2.1. Avvikelsen redovisas öppet i årsredovisningens avsnitt "Redovisningsprinciper".
- RKR:s rekommendation nummer 8.2. Avvikelsen redovisas öppet i årsredovisningens avsnitt "Redovisningsprinciper".

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning

- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten omfattas inte av denna granskning.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige. Granskningen baseras på nämndernas rapportering till fullmäktige såsom den presenteras i årsredovisningen

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2016-03-23.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonom och tf. ekonomichef.

2.3. Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag

- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen beskriver också kort hur ekonomin utvecklas de närmaste åren. Förvaltningsberättelsen innehåller uppgifter om pensionsåtagande och pensionsmedelsförvaltning. Under avsnittet "Ekonomisk översikt" beskrivs och redovisas finansiella nyckeltal som ger uttryck för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Prognossäkerheten bör förbättras.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Enligt kommunala redovisningslagen 4:5 skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. Under avsnitt "Finansiella mål" i årsredovisningen har en redogörelse därom lämnats.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen redovisas på ett tydligt sätt väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Förväntad utveckling

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter. Kopplingen bör göras tydligare till hur detta kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information. Avsnittet bör även utvecklas och omfatta personalrörlighet, förmåner etcetera.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretaget Stiftelsen Kindahus i enlighet med RKR 8.2.

Pensionsredovisning

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensions-

förpliktelser i enlighet med RKR 7.1 som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel.

Upplysningar har även lämnats i årsredovisningen om särskild avtalspension och visstidspensioner i enlighet med RKR 2.1. Antalet personer med visstidspension framgår av not 15.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Kommunfullmäktige antog den 30 november *Utveckling Kinda* som beskriver visionen och de politiskt prioriterade utvecklingsområdena.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Investeringsredovisningen presenteras dels i textformat och dels i sammanvägd tabellredovisning. I textformat framgår att budgeterad investeringsvolym för 2015 var 89 mkr. Av dessa tillkom ca 12 mkr från 2014. Nettoinvesteringar för 2015 uppgår till 55 mkr. Det redovisas även ett diagram över utvecklingen av kommunens nettoinvesteringar. I nedanstående tabell presenteras kommunens nettoinvesteringar mellan 2011 och 2015:

År	Nettoinvesteringar (Mkr)
2011	29,7
2012	51,0
2013	51,3
2014	57,0
2015	55,3

De största investeringarna som gjorts under 2015 är enligt årsredovisningen bland annat:

- Ombyggnation av Stjärnebo.
- Inköp av grävlastare.
- Ombyggnation och tillbyggnad av Värgårdsskolan.
- VA investeringar i Krågedal.

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Nämndernas budgetavvikelse samt förändringen från avvikelsen i prognosen per sista augusti redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, tkr	2015 Utfall	Budget	Prognos	Budget-avvikelse	Prognos-avvikelse
<i>Kommunstyrelse</i>	66 177	73 086	70 486	6 909	4 309
<i>Kommunrevision</i>	946	1 080	1 020	134	74
<i>Överförmyndare</i>	1 106	1 200	1 200	94	94
<i>Miljö- bygg- och räddningsnämnd</i>	14 289	16 207	15 707	1 918	1 418
<i>Kultur- och fritidsnämnd</i>	18 365	18 457	18 957	92	592
<i>Barn- och utbildningsnämnd</i>	207 823	209 513	212 013	1 681	4 190
<i>Socialnämnd</i>	185 035	178 391	181 491	-6 643	-3 544
<i>Ofördelade anslagsmedel</i>	0	3 275	0	3 275	0
Totalt Verksamhet	493 750	501 210	500 874	7 460	7 124
<i>Finansförvaltning*</i>	-513 403	-514 541	-511 066	-1 139	2 337
Totalt	19 653	13 332	10 192	6 321	9 461

Av ovanstående tabell framgår att årets resultat blev 6,3 mnkr bättre än budgeterat och 9,5 mnkr bättre än prognosticerat. Ett flertal verksamheter rapporterar lägre utfall än både budgeterat och prognosticerat utfall för 2015. Socialnämnden rapporterar ett utfall för 2015 som är högre än både budgeterat och prognosticerat utfall.

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

För att förbättra informationen kan driftsredovisningen i årsredovisningen även innehålla prognostiserat utfall för respektive verksamhet.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har skett enligt 4 kapitlet i kommunal redovisningslag.

I balanskravsutredningen framgår att det justerade resultatet för 2015 uppgår till 19,6 mkr.

Vi instämmer i kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts.

Inga tidigare negativa resultat uppvisas.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Kinda kommuns styrning utgår från *Vision Kinda* som har utgångspunkten i följande mening:

Ett Kinda fyllt av framtidstro, harmoni och närhet som bygger på god livsmiljö, möten och upplevelser.

För att nå visionen arbetar kommunen med värdegrund och strategiska områden. Värdegrunden bygger på *Ansvarskänsla, Dialog och Framåtanda*. De strategiska områdena uppgår till sju stycken och innehåller i sin tur av fullmäktige fastställda mål. Målen är sedan verksamheternas sätt att följa upp uppdraget från fullmäktige.

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som mycket god.

Vi bedömer utifrån årsredovisningens återrapportering verksamhetsmålen uppfyllelse som svag.

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning av de finansiella mål som fastställts i budget 2015. I nedanstående tabell framgår de finansiella målen tillsammans med den bedömning som görs i årsredovisningen.

Finansiellt mål	Kommunstyrelsens bedömning
1. Årets Resultat – mer än 2,5 % av skatter och bidrag	Årets resultat på 19,7 mkr vilket motsvarar 3,9 % av skatter och bidrag. Målet bedöms som uppnått
2. Soliditet inkl. ansvarsförbindelse - Positiv	Nyckeltalet för året uppvisar 16,3 % (10,9 % för 2014). Målet bedöms som uppnått

Det finns två finansiella mål som i årsredovisningen bedöms som uppnådda.

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som mycket god.

3.1.3.2. Mål för verksamheten

Verksamhetsmålen återfinns under de strategiska områdena:

Kommunikation/Infrastruktur, Näringsliv, Samverkan, Kompetens, Hållbar utveckling, Marknadsföring och Kultur.

I årsredovisningens förvaltningsberättelse redovisas en övergripande målavstämning både i text och i tabellformat. I texten framgår att bäst resultat för samtliga av kommunens nämnder finns inom området *Näringsliv*.

Utöver den övergripande redovisningen framgår även i detalj mål och måluppfyllelse i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

I nedanstående tabell redovisas antalet uppfyllda, delvis uppfyllda och ej uppfyllda mål för kommunstyrelsen och nämnderna.

Verksamhetsmål	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt	Kan ej bedömas	Måluppfyllelse %
Kommunstyrelsen	6	5	2		46,2
Miljö-, bygg-, och räddningsnämnden	5	4		1	55,6
Kultur- och fritidsnämnden	6	1			85,7
Barn- och utbildningsnämnden	4	3			57,1
Socialnämnden	3	6			33,3
Totalt antal	24	19	2	1	53,3

Inom Miljö, bygg och räddningsnämnden återfinns ett mål som inte kan bedömas. Det avser Miljö-, bygg-, och räddningsnämnden som inte antagit något mål inom det strategiska målområdet *Kultur*. Målet inkluderas inte vid vår bedömning av verksamhetsmålen uppfyllelse.

Verksamhetsmålen uppfyllelse uppgår till 53,3 procent.

Vi bedömer verksamhetsmålen uppfyllelse som svag.

Utöver vår bedömning bör kommunstyrelsen säkerställa att ett arbete sker för att nå målsättningarna i sin helhet.

3.1.4. Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att nämndernas redovisningar innehåller redovisning av utfallet av årets verksamhet i förhållande till fastställda mål och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Utan att det påverkar vår bedömning ovan har vi i likhet med tidigare år noterat att kommunen inte påbörjar avskrivning av investeringar förrän vid årsskiftet. För de inköp som aktiveras vid årsskiftet påbörjas avskrivningar efterföljande år.

Vi rekommenderar att kommunen påbörjar avskrivning när investeringen tas i bruk, vilket motsvarar god redovisningssed.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år och prognos.

Resultaträkning	Utfall 2015	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Verksamhetens intäkter	118 432	109 250	106 855	107 001
Verksamhetens kostnader	-595 531	-588 088	-588 377	-592 800
Avskrivningar	-16 655	-15 577	-17 553	-16 900
Jämförelsestörande intäkter	4 226	7 134	0	4 226
Jämförelsestörande kostnader	0	-2 855	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-489 528	-490 136	-499 075	-498 473
Skatteintäkter	374 561	362 008	375 883	374 898
Generella statsbidrag och utjämning	135 606	131 027	138 958	134 761
<i>Summa skatter och statsbidrag</i>	<i>20 639</i>	<i>2 899</i>	<i>15 766</i>	<i>11 186</i>
Finansiella intäkter	446	604	70	371
Finansiella kostnader	-1 432	-1 031	-2 504	-1 365
Årets resultat	19 653	2 472	13 332	10 192

För att öka informationsbehovet borde resultaträkningen i årsredovisningen även omfatta budget och prognos. Informationen finns dock att hämta i de beskrivningar som finns av det ekonomiska utfallet.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Utan att det påverkar vår bedömning ovan har vi i likhet med tidigare år noterat att aktiveringar av investeringar endast sker en gång per år, vilket inte ger en rättvisande bild, då avskrivningar inte påbörjas när investeringen tas i bruk. Vi rekommenderar att kommunen påbörjar avskrivning när investeringen tas i bruk, vilket motsvarar god redovisningssed.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har kommunen vidtagit åtgärder för att anpassa sin redovisning till detta krav från och med år 2015. Ingen justering har dock skett av äldre investeringar inom verksamheten, Upplysning därom har lämnats i årsredovisningen.

Avsättningar för pensioner redovisas i enlighet med bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen vilket medför att pensionsförmåner intjänade före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.

Vid vår granskning har vi även noterat att kundfakturor till kund inte periodiserats fullt ut. Orsaken uppges vara att hanteringen i dagsläget är manuell, dvs manuella bokföringsorder måste upprättas. Felperiodiseringen bedöms inte väsentlig. Under 2016 kommer utbildning att ske internt i syfte att kommunen framgent skall lägga systemstödsbeställningar när en kundfaktura är hänförlig till en annan redovisningsperiod.

Vi har även noterat att kommunen har bokfört en upplupen personalkostnad på 1,2 mnkr hänförlig till en tvist. Utöver detta tvistas om lokalhyran med samma part. Ingen avsättning har skett då inga belopp har identifierats.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar.

Notapparaten borde kompletteras till att även omfatta posten "Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster".

Vi bedömer att överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Vi bedömer att konsolideringen av Stiftelsen Kindahus skett korrekt.

I likhet med tidigare år saknas noter till den sammanställda redovisningen. Upplysning gällande avvikelser från RKR har lämnats i årsredovisningen. Vi rekommenderar att årsredovisningen kompletteras till att även omfatta personalförhållanden i den konsoliderade enheten.

3.2.5. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar i allt väsentligt uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

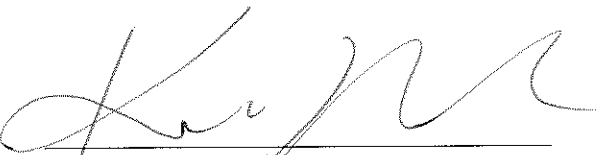
Följande rekommendationer har dock kommunen inte följt fullt ut:

- RKR:s rekommendation nummer 11.4, där endast de nya komponenterna på VA-sidan komponentredovisats. Avvikelsen redovisas öppet i årsredovisningens avsnitt "Redovisningsprinciper".
- RKR:s rekommendation nummer 2.1. Avvikelsen redovisas öppet i årsredovisningens avsnitt "Redovisningsprinciper".
- RKR:s rekommendation nummer 8.2. Avvikelsen redovisas öppet i årsredovisningens avsnitt "Redovisningsprinciper".

2016-04-05

Anita Agefjäll/
Projektledare

Karin Jäderbrink
Uppdragsledare